

PRECIPIO, RECUPERATIO

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE GRUPUL DE LUCRU „CARDIOLOGIE PREVENTIVĂ”

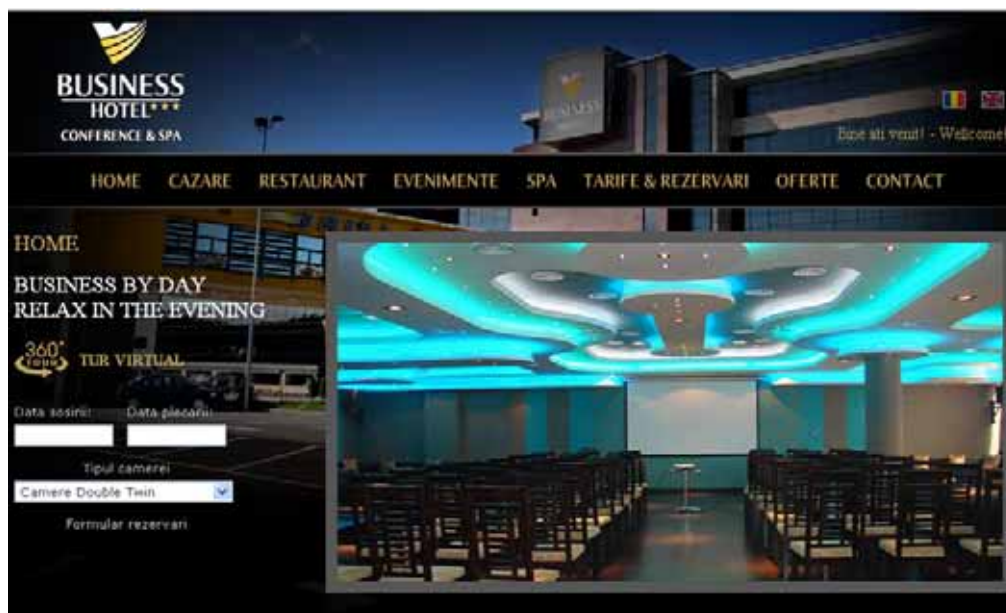
Nr.4, Martie 2011

Stimați colegi (și mai ales colege)

La început, înainte de toate, vă rugăm să primiți din partea noastră un măștișor, odată cu cele mai frumoase gânduri și speranța că totuși, primăvara va învinge cât de curând, iar soarele (cu toate exploziile sale spectaculoase, vezi imaginea de mai jos), nu se va mai lăsa mult așteptat.

Vă reamintim că săptămâna viitoare, vineri 11 martie, se va desfășura la Târgu Mureș o nouă ediție a cursului inițiat de grupul nostru de lucru, „Particularități ale patologiei cardiovasculare la femei (CardioFem)”, programul propunând conferințe și prezentări de cazuri clinice susținute de membrii grupului nostru și de invitați de prestigiu. Prezentăm mai jos locul de desfășurare a cursului (Hotel Business din Târgu Mureș) și programul ediției actuale.

PARTICULARITĂȚI ALE BOLILOR CARDIOVASCULARE LA FEMEI (CARDIOFEM)

Targu Mures – 11 martie 2011
Director curs : Conf. Dr. Florin Mitu

8,30 – 9,00 Înscrierea participanților

PARTEA I 9,00 – 11,30

Moderatori: Conf. Dr. Dana Pop, Prof. Dr. Carmen Ginghina

9,00 - 9,15 - Deschidere

9,15 - 9,40 - Factorii de risc cardiovascular la femei –Conf.Dr. Dana Pop (Cluj-Napoca)

9,40 – 10,05 – Femeia vârstnică și patologia cardiovasculară – Prof.Dr.Gabriel Ungureanu (Iași)

10,05 – 10,30 - Particularități ale insuficienței cardiace la femei - Prof.Dr. Carmen Ginghină (Bucuresti)

10,30 – 10,45 – Prezentare de caz – Dr.Preg Zoltan (Targu-Mures)

10,45 – 11,00 – Discuții

11,00 – 11,30 - Pauză cafea

PARTEA A II-A 11,30 – 13,45

Moderatori: Prof. Dr. Dumitru Zdrengea, Prof. Dr. Ioan Manițiu

- 11,30 – 11,55 - DZ ca factor de risc în patogeneza cardiovasculară la femeii-
Dr.Czabo Monika (Targu Mures)
- 11,55 – 12,20 - Particularități ale cardiopatiei ischemice la femeii- Prof.Dr.Ioan
Manitiu (Sibiu)
- 12,20 - 12,55 - Particularități ale tulburarilor de ritm la femeii- Prof.Dr.Dan
Dobreanu (Targu Mures)
- 12,55 – 13,20 - Valoarea testării de efort la femeii-Dr.Daniel Gherasim
(București)
- 13,20 - 13,30 – Discuții
- 13,30 – 14,30 – Pauză Prânz
- PARTEA A III-A 14,30 – 16,30**
- Moderatori: Conf. Dr. Florin Mitu, Prof. Dr. Pal Kikeli**
- 14,30 – 14,55 – Tratamentul nonfarmacologic în bolile cardiovasculare la femeii
– Conf.Dr.Florin Mitu (Iași)
- 14,55 – 15,20 – Particularități ale terapiei cardiovasculare la femeii-
Prof.Dr.Dumitru Zdrenghea (Cluj-Napoca)
- 15,20 – 15,55 Recuperarea la femeii-rolul terapiilor comportamentale-
Prof.Dr.Pal Kikeli (Târgu – Mureș)
- 15,55-16.20-Recuperarea la femeii-rolul factorului natural-Dr.Mihaela
Suceveanu (Covasna)
- 16,20 – 16,35 Prezentare de caz – Cum realizăm un program de recuperare la
femeii cu boală coronariană stabilă - Magda Mitu (Iasi).
- 16,35 – 16,50 Discuții.
- Concluzii**

Un cadou de marțișor oferit de Asociația Europeană de Prevenție : puteți accesa gratuit Jurnalul EACPR, pe tot parcursul lunii martie.Sunt articole interesante, originale, în unele găsim și contribuția membrilor grupului nostru.

European Journal of Cardiovascular Prevention & Rehabilitation

European Journal of Cardiovascular Prevention & Rehabilitation embraces all the scientific, clinical and public health disciplines that address the causes and prevention of cardiovascular disease, as well as cardiovascular rehabilitation and exercise physiology.

Impact Factor: 2.511
Ranked: 40 out of 95 in Cardiac & Cardiovascular Systems

- ▶ **OnlineFirst**
(Forthcoming articles published ahead of print)
- ▶ **Current Issue: February 2011**
- ▶ **All Issues**
June 1994 - February 2011

★

Access EJCPRE online articles FREE until 31st March 2011.

Cardiac rehabilitation in Europe: results from the European Cardiac Rehabilitation Inventory Survey

Birna Bjarnason-Wehrens, Hannah McGee, Ann-Dorthe Zwisler, Massimo F. Piepoli, Werner Benzer, Jean-Paul Schmid, Paul Dendale, Nana-Goar V. Pogossova, Dumitru Zdrengea, Josef Niebauer and Miguel Mendes
European Journal of Cardiovascular Prevention & Rehabilitation 2010 17: 410
DOI: 10.1097/HJR.0b013e328334f42d

Vă prezentăm în continuare două proiecte de comunicat redactate de grupul nostru de lucru, ca poziție a Societății de cardiologie în legătură cu două evenimente prezentate în mass media, (subliniem aici implicarea și sprijinul dlui dr Deleanu, președintele societății).

Primul document se referă la susținerea inițiativei legislative privind interzicerea fumatului în locurile publice, inițiativă care a dat naștere la dezbateri aprinse în ultima săptămână din februarie.

Ar trebui interzis total fumatul în locurile publice?

Autor: ✉ [Antoaneta Etves](#)

După ce, acum doi ani, s-a decis ca restaurantele să aibă spații separate pentru fumători, parlamentarii analizează în prezent o inițiativă legislativă privind interzicerea totală a fumatului în locuri publice.

În timp ce autoritățile au decis, la 1 ianuarie 2009, ca în spațiile publice închise fumatul să fie permis numai în camere exclusiv dedicate acestui scop, acum parlamentarii vor ca fumatul să fie interzis complet în locurile publice.

Potrivit legislației în vigoare, în restaurante și baruri, spațiile pentru fumat trebuie să reprezinte maxim 50% din suprafața spațiului alocat clienților și este obligatoriu să fie asigurată ventilarea și izolarea lor de spațiile pentru nefumători. Iar localurile cu o suprafață mai mică de 100 metri pătrați pot alege să funcționeze fie ca unități în care se fumează, fie ca unități în care nu se fumează.

În realitate, în multe localuri spațiile pentru fumători sunt separate doar printr-un paravan sau pur și simplu sunt mese distincte, fără ca acestea să fie despărțite.

Acum, parlamentarii analizează o inițiativă legislativă care prevede interzicerea completă a fumatului în restaurante, discoteci sau alt spațiu public.

Deputatul PSD Manuela Mitrea a depus o **inițiativă legislativă** prin care fumatul va fi interzis în baruri, restaurante, cluburi.

Poziția Societății Române de Cardiologie cu privire la legislația antifumat (interzicerea fumatului în locurile publice)- (proiect)

Fumatul reprezintă una din cauzele majore ale infarctului miocardic și a bolii cardiovasculare (incluzând aici și accidentul vascular cerebral), riscul fiind crescut indiferent de forma de utilizare a tutunului: fumat activ, mestecat, sau fumat pasiv.

Mortalitatea totală datorată fumatului în Europa este apreciată la 1 milion de bărbați și 200.000 de femei; dintre aceștia 375.000 de bărbați și 78000 de femei mor prin boala cardiovasculară. De asemenea, fumatul este responsabil de aproape 90% din cazurile de cancer pulmonar și în aceeași proporție, de boala cronică pulmonară.

Rămâne cea mai importantă cauză care poate fi prevenită, de boală și deces precoce, estimându-se că 30% din cazurile de boală coronariană se datorează fumatului.

Aproximativ 30% din adolescenții din țările europene fumează zilnic. S-a constatat că intenția de a fuma difuzează într-un grup de persoane legat prin relații sociale, de cele mai multe ori într-un loc public, la fel și decizia de renunțare la fumat (efectul în concert). Efectul produs de fumat este în relație cu doza zilnică fumată sau inhalată pasiv și cu vechimea statusului de fumător. Oprirea expunerii la fumat reprezintă o metodă eficientă de reducere a riscului de boală cardiovasculară, iar la cei cu boală ischemică cardiacă constituită, mortalitatea scade cu aproape 40%.

Eforturile individuale de renunțare la fumat nu sunt eficiente dacă nu sunt dublate de măsuri de limitare la fumat la nivelul comunității.

În februarie 2009, peste 200 de milioane de cetățeni ai Europei erau protejați de legislația care interzicea fumatul în spațiile publice. Datele raportate în țările care au adoptat și aplicat această legislație au demonstrat efecte semnificative chiar pe termen scurt, până într-un an, respectiv reducerea spitalizărilor și a mortalității prin infarct miocardic (cu 13% în Italia, cu 17% în Scoția, iar în Statele Unite reducerea a fost chiar mai importantă, între 27 și 40%).

În acest context, dat fiind mortalitatea ridicată prin boli cardiovasculare din țara noastră, Societatea Română de Cardiologie, care are ca obiectiv principal al strategiei de prevenție scăderea mortalității prin boli cardiovasculare cu 10% până în 2015, obiectiv ambițios ce presupune susținerea atât din partea societății civile și medicale, cât și din partea factorului politic, salută și susține inițiativa legislativă propusă, de interzicere a fumatului în spațiile publice, apreciind adoptarea și aplicarea acestei măsuri ca o condiție obligatorie în îndeplinirea misiunii asumate, de creștere a speranței de viață și a calității vieții prin scăderea incidenței și a complicațiilor bolii cardiovasculare.

Al doilea document salută o inițiativă lansată chiar pe 1 martie, o campanie ce își propune promovarea unui stil de viață sănătos în rândul copiilor, punându-se accent pe mișcare, dietă și suportul familiei, scopul declarat fiind prevenirea obezității la copii. Campania se intitulează „Și eu trăiesc sănătos”, existând și un site de pe care puteți afla mai multe detalii (www.sets.ro). De asemenea, puteți accesa pe site-ul TVR prezentarea făcută în seara zilei de 1 martie la ora de actualități pe TVR2.

Și eu trăiesc sănătos! Campanie pentru combaterea obezității în rândul copiilor

10 la sută dintre copiii români au probleme cu greutatea, iar în ultimii 8 ani numărul copiilor obezi s-a dublat. Se discută mult despre riscurile la care este expusă "generația fast-food", dar implicarea autorităților are până acum un efect limitat. În Capitală a fost lansată marți campania "Și eu trăiesc sănătos", care promovează sportul și alimentația echilibrată în rândul elevilor.

Programul se adresează copiilor cu vârsta de până la 12 ani, dar și părinților. Elevii vor primi gratuit cărți despre beneficiile exercițiilor fizice zilnice și alimentației sănătoase.

Promovarea va fi făcută de nutriționiști, psihologi și sportivi cunoscuți, care vor ține lecții în școli. După București, campania va continua și în alte orașe din țară.

Ne spun mai multe despre acest program și despre obezitatea în rândul copiilor invitații Orei de Știri: Silvia Bucur - coordonatorul campaniei "Și eu trăiesc sănătos", Iris Gogariel - psihoterapeut și, prin telefon, medicul nutriționist Șerban Damian.

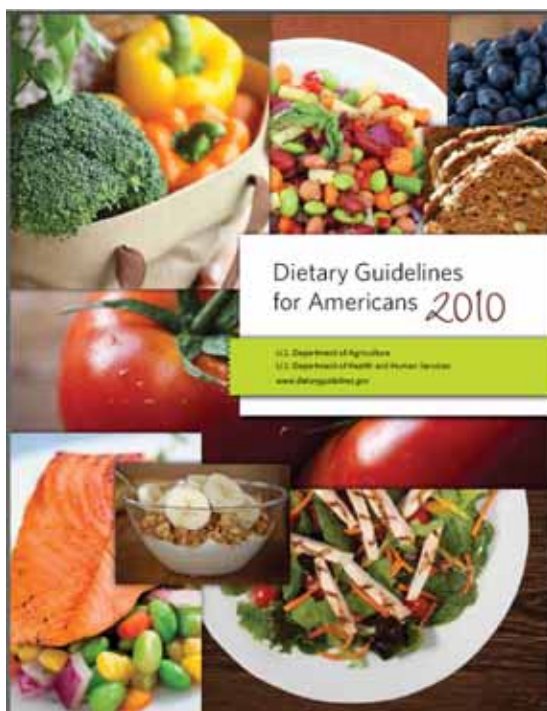

Comunicat –Poziția Societății Române de Cardiologie cu privire la dezvoltarea programelor de prevenire a obezității la populația infantilă (**proiect**)

Societatea Română de Cardiologie promovează strategii de prevenție atât la populația cu risc înalt de a dezvolta boala cardiovasculară și implicit, complicațiile ei, cât și la nivel populațional general, având drept obiectiv major scăderea mortalității prin boli cardiovasculare în țara noastră cu 10% până în 2015. Copiii reprezintă un segment populațional aparte, care implică elaborarea unor programe școlare și de instruire adecvate, referitor în principal la promovarea activității fizice cu caracter necompetițional, de masă, dar și încurajarea practicării sportului de performanță, o dietă adecvată vârstei și necesităților perioadei de creștere, cât și prevenirea dezvoltării precoce a unor factori de risc influențabili, cum ar fi fumatul, măsuri menționate în strategia națională de prevenție.

Tendința de creștere a incidenței obezității la copii, cu toate dezechilibrele metabolice, fizice și psihologice pe care le presupune acest fenomen produce îngrijorare și Societatea noastră îi acorda toată atenția, cu atât mai mult cu cât obiectivul major al activității de prevenție în Europa, stipulat în Carta Europeană a Sănătății Cardiovasculare, adoptată și de țara noastră, presupune că ”fiecare copil nou-născut are dreptul de a trăi până la vârsta de cel puțin 65 de ani fără a suferi de o boală cardiovasculară ce poate fi prevenită”. În acest context, Societatea Română de Cardiologie salută lansarea campaniei „Și eu trăiesc sănătos”, de prevenire a obezității infantile și promovare a unui stil de viață echilibrat în rândul familiilor și comunității, exprimându-și dorința și disponibilitatea de a deveni partener în această campanie și de a contribui prin experiența specialiștilor cardiologi cu experiență în domeniul prevenției sau cardiologi pediatri la efortul de influențare a acestui factor major de risc pentru dezvoltarea bolii cardiovasculare care este obezitatea.

La sfârșitul lunii ianuarie a fost publicat, cu semnalările și comentariile de rigoare, „Dietary Guidelines for Americans”, un document care merită răsfoit.

Mai semnalăm, de asemenea, un interesant studiu populational privind eficiența măsurilor de prevenție în comunitate (poate fi accesat pe site-ul BMJ).

BMJRESEARCH

Improving cardiovascular health at population level: 39 community cluster randomised trial of Cardiovascular Health Awareness Program (CHAP)

Janusz Kaczorowski, professor,^{1,2,3} Larry W Chambers, president and chief scientist,⁴ Lisa Dolovich, associate professor,^{2,5,6} Michael Paterson, scientist,⁷ Tina Karwalajtys, assistant professor,² Tracy Gierman, director,⁸ Barbara Farrell, scientist,^{4,9} Beatrice McDonough, public health nurse,¹⁰ Lehana Thabane, associate professor,⁵ Karen Tu, scientist,⁷ Brandon Zagorski, analyst,⁷ Ron Goeree, associate professor,⁵ Cheryl A Levitt, professor,² William Hogg, professor,^{4,9,11} Stephanie Laryea, research assistant,² Megan Ann Carter, research associate,¹¹ Dana Cross, acting director,⁸ Rolf J Sabaldt, associate clinical professor⁶

¹Department of Family Practice, University of British Columbia, 320-5950 University Boulevard, Vancouver, BC, Canada V6T 1Z3

²Department of Family Medicine, McMaster University, Hamilton, ON, Canada

³Child & Family Research Institute, Vancouver

⁴Institut de recherche Élisabeth-Bruyère Research Institute, Bruyère Continuing Care and University of Ottawa, Ottawa, ON, Canada

⁵Department of Clinical Epidemiology and Biostatistics, McMaster University, Hamilton

⁶Department of Medicine, McMaster University, Hamilton

⁷Institute for Clinical Evaluative Sciences, Toronto, ON, Canada

⁸Academic Health Council, University of Ottawa, Ottawa

ABSTRACT

Objective To evaluate the effectiveness of the community based Cardiovascular Health Awareness Program (CHAP) on morbidity from cardiovascular disease.

Design Community cluster randomised trial.

Setting 39 mid-sized communities in Ontario, Canada, stratified by location and population size.

Participants Community dwelling residents aged 65 years or over, family physicians, pharmacists, volunteers, community nurses, and local lead organisations.

Intervention Communities were randomised to receive CHAP (n=20) or no intervention (n=19). In CHAP communities, residents aged 65 or over were invited to attend volunteer run cardiovascular risk assessment and education sessions held in community based pharmacies over a 10 week period; automated blood pressure readings and self reported risk factor data were collected and shared with participants and their family physicians and pharmacists.

P=0.008) and congestive heart failure (0.90, 0.81 to 0.99; P=0.029) but not for stroke (0.99, 0.88 to 1.12; P=0.89).

Conclusions A collaborative, multi-pronged, community based health promotion and prevention programme targeted at older adults can reduce cardiovascular morbidity at the population level.

Trial registration Current controlled trials ISRCTN50550004.

INTRODUCTION

In 2002 the World Health Organization identified high blood pressure as the leading risk factor for death, forecasting an epidemic of hypertension and identifying community programmes to prevent cardiovascular disease as a priority.¹ Worldwide, 30% of all deaths are due to cardiovascular disease, and more than 54% of deaths from stroke, 47% of those from ischaemic heart disease, and 14% of all deaths are attributable to high blood pressure.^{2,3} Effective population based stra-

Remember :

EuroPrevent 2011

14 Apr 2011 - 16 Apr 2011 , Geneva - Switzerland

---

scientific programme

[REGISTER](#) **go!** [BOOK A HOTEL](#) **go!** [ABOUT GENEVA](#) **go!**

Până la următoarea întâlnire, vă dorim să aveți parte de cât mai multe zile fericite, iar Doamnelor, omagiul nostru cu prilejul aniversării de 8 martie.

Președinte
Conf. Florin Mitu

Redactor revistă
Dr. Daniel Gherasim